

OPIS PROJEKTU

Všeobecné identifikačné údaje

Komponent: Komponent 9: Efektívne riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií
Reforma/investícia: Reforma 3: Excelentná veda
Názov výzvy: Štipendiá pre excelentných výskumníkov ohrozených vojnovým konfliktom na Ukrajine

Názov vykonávateľa: Úrad vlády Slovenskej republiky
Adresa vykonávateľa: Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

Kontaktná osoba vykonávateľa: Mgr. Peter Otrubčák

Názov prijímateľa: Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
Adresa prijímateľa: Komenského 73, 041 81 Košice

Kontaktné osoby prijímateľa:

1. Mgr. Dana Šmidtová
2. Prof. MVDr. Anna Ondrejková, PhD.

Trvanie projektu: od 1.3.2023 do 28.2.2026

Indikatívna výška prostriedkov mechanizmu určených na zámer: 118 800 EUR

Financovanie

Financovanie bude zabezpečené z prostriedkov mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti (POO) systémom refundácie, alebo zálohových platieb, alebo ich kombinácie v zmysle Prílohy č. 3 Zmluvy: Finančné riadenie a monitorovanie projektu.

Miesto realizácie

Miesto výkonu práce výskumníka: Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Komenského 73, 041 81 Košice

Ciele výzvy a projektu

Cieľom výzvy je podporiť výskumných pracovníkov (vrátane vysokoškolských učiteľov), ktorých kariéra je ohrozená v súvislosti s konfliktom na Ukrajine (ďalej aj ako „konflikt“), pri ich relokácii na Slovensko. Ide najmä o vedcov pôsobiacich na Ukrajine, ale oprávnení sú aj uchádzači z Ruska, Bieloruska a Moldavska (ďalej ako „krajiny zasiahnuté konfliktom“), ak sú ohrození konfliktom. Cieľovou skupinou sú výskumníci v rôznych fázach kariéry – študenti doktorandského štúdia (R1), postdoktorandi (R2), samostatní výskumní pracovníci (R3) a vedúci výskumní pracovníci (R4) (ďalej len ako „výskumníci“).

Podpora je sprostredkovaná cez prijímajúce výskumné inštitúcie, ktoré v nadväznosti na situáciu na Ukrajine prijímajú výskumníka.

Hlavným cieľom projektu je podporiť výskumníka prof. Anatoliiho Kovalenka, na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, pri relokácii jeho výskumnej činnosti na Slovensko. A to tak, aby z úspešného zapracovania výskumníka u prijímateľa benefitovali obe strany a podporil sa rozvoj výskumného potenciálu u jednotlivca aj inštitúcie.

AKTIVITY PROJEKTU

UVLF v Košiciach je jedinou vysokoškolskou inštitúciou veterinárskeho zamerania v Slovenskej republike, je medzinárodne uznávanou a akreditovanou univerzitou. Katedra epizootológie, parazitológie a ochrany spoločného zdravia UVLF v Košiciach (KEPOSZ) je etablované vedecké pracovisko, ktoré sa špecializuje v oblasti infekčných a parazitárnych chorôb zvierat. Vedecká činnosť katedry vychádza z koncepcie „Jeden svet, jedno zdravie“. V rámci operačného programu *Výskum a vývoj – Podpora centier excelentnosti*, ktorého cieľom bolo zvyšovať kvalitu výskumných pracovísk katedra koordinovala projekt „*Infektzoon – centrum excelentnosti*“ pre výskum v oblasti infekčných chorôb a získala postavenie *Centra excelentnosti pre nákazy zvierat a zoonózy – INFEKTZOON*; ktoré disponuje modernými špičkovými vybavenými laboratórnymi priestormi (laboratórium virologické, imunologické, sérologické, laboratórium bunkových kultúr, a špičkové laboratória pre molekulárnu biológiu); využíva najnovšie metódy izolácie a identifikácie mikroorganizmov, analýzu vírusových genómov a genetickú typizáciu vírusov. Katedra participovala pri budovaní vedeckého parku *Medipark I a II*; v súčasnosti participuje v rámci operačného programu „*Integrovaná infraštruktúra*“ na projekte „*Otvorená vedecká komunita pre moderný interdisciplinárny výskum v medicíne (OPENMED, NANOVIR)*“ ktoré sú spolufinancované zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Vedecko-výskumní pracovníci katedry v súčasnosti vedú a riešia APVV, VEGA, KEGA a COST projekty; dlhodobo spolupracujú s uznávanými vedecko-výskumnými inštitúciami doma aj v zahraničí. Výskumná činnosť katedry KEPOSZ sa zameriava na štúdium, epizootologickú analýzu a hodnotenie rizík vybraných infekčných chorôb produkčných, spoločenských a voľne žijúcich zvierat. Súčasťou vedeckých aktivít pracoviska je štúdium vybraných etiologických agensov infekčných chorôb zvierat, ich patogenézy a prenosu. Veľká pozornosť je venovaná prevencii a tlmeniu infekčných chorôb zvierat, zdokonaľovaniu metód imunoprofylaxie, čo prináša výrazný ekonomický benefit a skvalitnenie welfare zvierat. Nie zanedbateľná je vedecko-výskumná činnosť v oblasti zoonóz; študované a analyzované sú vzťahy medzi infekčnými chorobami zvierat a ľudí. Pracovisko tým významnou mierou prispieva k zabezpečeniu verejného zdravia ľudskej populácie. Prof. A. Kovalenko sa dlhodobo vo svojej výskumnej práci venuje problematike infekčných chorôb, vrátane zoonóz, ktoré sú vážnym problémom v populáciách domácich a voľne žijúcich zvierat.

Katedra má ambíciu zapracovať prof. A. Kovalenka do výskumných aktivít, projektov, ktoré v súčasnosti garantujú a koordinujú vedecko-výskumní pracovníci katedry:

1. Implementácia nových vedeckých poznatkov do výučby predmetu Epizootológia - KEGA Projekt č. 005UVLF-4/2022; doba riešenia 2022 – 2024, zodp. riešiteľ: prof. MVDr. Anna Ondrejková, PhD.
2. Zoonotické patogény lietajúcich stavovcov v kontexte jedného zdravia, VEGA 1/0316/23, 2023 – 2026; zodp. riešiteľ: prof. MVDr. Anna Ondrejková, PhD.
3. Štúdium transmisie zoonotických vírusových patogénov metódami molekulárnej epizootológie, VEGA 1/0313/23, 2023 – 2026, zodp. riešiteľ: doc. MVDr. Anna Jacková, PhD.
4. Mutácie Toll-like receptoru 3 a ich vplyv na bunkou sprostredkovanú imunitnú odpoveď vo vzťahu k vnímavosti voči vybraným flavivirusovým infekciám u zvierat, VEGA 1/0368/21, 2021 – 2024, zodp. riešiteľ: MVDr. Monika Drážovská, PhD.
5. Koronavírusové choroby zvierat, KEGA Projekt č. 008UVLF-4/2022, 2022
 - 2024, zodp. riešiteľ: MVDr. Boris Vojtek, PhD.
 - Publikačná aktivita výskumníka – uvedená pri aktivitách a míľnikoch
 - Účasť na výskumných konferenciách, príp. školeniach – uvedené pri aktivitách a míľnikoch
 - Výučba na vysokých školách – v rámci projektu bude prof. Kovalenko vykonávať výučbovú činnosť predmetov: Epizootológia, Preventívna veterinárna medicína, Nákazy zvierat, Infekčné choroby zvierat, Zoonózy.
 - Iné: aktívna účasť na medzinárodných konferenciách, workshopoch a pod.

MÍLNIKY PROJEKTU

Aktivita č. 1 Predmetom aktivity je implementácia nových vedeckých poznatkov do výučby predmetu Epizootológia.

Míľnik 1.1: Hodnotenie rizika (risk assessment) pri vybraných infekčných chorobách.

Míľnik 1.2: Štúdium faktorov vplyvujúcich na výskyt vybraných infekčných chorôb s prírodnou ohniskovosťou. Odpočet (03/2023 – 12/2024), 1 publikácia v odbornom časopise, participácia na výučbe predmetu Epizootológia, aktívna účasť

na medzinárodnej konferencii.

Aktivita č. 2 Zoonotické patogény lietajúcich stavovcov v kontexte jedného zdravia (01/2024 – 12/2026)

Míľnik 2.1: Surveillance zameraná na izoláciu a identifikáciu vybraných patogénov v populáciách insektivorných netopierov na území Slovenskej republiky, dopad na zdravie ľudí.

Míľnik 2.2: Monitoring populácií voľne žijúceho vtáctva; cielený odchyt a odber materiálu pre izoláciu a identifikáciu vybraných patogénov; analýza dopadu na populáciu ľudí.

Odpočet (06/2024 – 02/2026), 1 publikácia vo vedeckom karentovanom časopise, participácia na výučbe predmetu: Epizootológia, workshop.

Aktivita č. 3 Predmetom aktivity je štúdium transmisie zoonotických vírusových patogénov metódami molekulárnej epizootológie.

Míľnik 3.1: Genetická typizácia zoonotických vírusových patogénov - vírusu hepatitídy E (HEV), rotavírusu A (RVA) u potravinových zvierat na Slovensku.

Míľnik 3.2: Štúdium vírusových genómov a sledovanie genetickej variability vírusov cirkulujúcich na našom území.

Odpočet: (06/2024 – 02/2026), 1 publikácia vo vedeckom karentovanom časopise, participácia na výučbe predmetu: Epizootológia, workshop.

Aktivita č. 4 Predmetom aktivity je štúdium mutácie Toll-like receptoru 3 a ich vplyv na bunkou sprostredkovanú imunitnú odpoveď vo vzťahu k vnímavosti voči vybraným flavivírusovým infekciám u zvierat

Míľnik 4.1: Analýza vzťahu mutácií TLR3 génu ku vnímavosti voči WNV a TBEV. Experimentálna práca bude zameraná na detekciu mutácií TLR3 génu u WNV/TBEV pozitívnych zvierat využitím molekulárnych metód. Na základe porovnania získaných sekvencií budú analyzované vzťahy medzi mutáciami a vnímavosťou voči vybraným infekčným chorobám.

Míľnik 4.2: Sledovanie imunoregulačnej aktivity buniek imunitného systému (monocyty – dendritické bunky). Z izolovanej mRNA buniek bude sledovaná expresia génov zahrnutých v signálnych dráhach TLR 3.

Odpočet (06/2023 – 02/2024), 1 publikácia vo vedeckom časopise, participácia na výučbe predmetu: Epizootológia, workshop.

Aktivita č. 5 Predmetom aktivity bude výskum zameraný na koronavírusové choroby zvierat

Míľnik 5.1: Cielený monitoring a laboratórna diagnostika koronavírusových chorôb v populáciách domácich a spoločenských zvierat

Míľnik 5.2: Cielený monitoring a laboratórna diagnostika koronavírusových chorôb v populáciách voľne žijúcich zvierat

Odpočet (03/2023 – 12/2024), 1 publikácia v odbornom časopise, participácia na výučbe predmetu: infekčné choroby zvierat, workshop.

ODPOČTOVANIE VÝSKUMNÉHO PROJEKTU

Výskumný projekt bude považovaný za splnený:

- Predložením monitorovacích správ, (1x ročne) s ohľadom na logickú nadväznosť postupov a plnenie deklarovaných cieľov
- Predložením záverečnej správy sumarizujúcej všetky dosiahnuté ciele a uskutočnené aktivity
- Plnením dosiahnutých míľnikov

Naplnenie požadovaných cieľov v súlade s plnením stanovených míľnikov je predpokladom vyplatenia ďalších zálohových platieb z prostriedkov mechanizmu.